

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 19 MARS 1924.

Projet de loi modifiant la procédure en matière de divorce et de séparation de corps (Titre VI du Livre I^e du Code civil ⁽¹⁾). Wetsontwerp tot wijziging van de rechtspleging in zake echtscheiding en scheiding van tafel en bed (Titel VI van het I^e Boek van het Burgerlijk Wetboek) ⁽¹⁾.

PROJET
TRANSMIS PAR LE SÉNAT.

ARTICLE PREMIER.

Les articles 254 à 257 inclus du Code civil sont abrogés.

ART. 2.

Les articles 240 à 251 et 253 sont remplacés par les dispositions suivantes :

« ART. 240. — Dans les trois jours, le président adressera aux parties copies de son ordonnance et fixera au bas de

ONTWERP
DOOR DEN SENAAUT OVERGEMAAKT.

EERSTE ARTIKEL.

De artikelen 254 tot en met 257 van het Burgerlijk Wetboek zijn ingetrokken.

ART. 2.

De artikelen 240 tot 251 en 253 worden door de volgende bepalingen vervangen :

« ART. 240. — Binnen drie dagen zendt de voorzitter aan partijen een afschrift van zijn bevelschrift en stelt

(1) Voir :

Documents du Sénat :
Projet de loi, n° 51 (1922-1923).
Rapport, n° 16 (1923-1924).
Amendements, n° 86, 100 (1922-1923);
n° 83 (1923-1924).
Texte adopté au premier vote n° 98 (1923-1924).
Amendement, n° 99.

(1) Zie :

Gedrukte Stukken van den Senaat :
Wetsontwerp, nr 51 (1922-1923).
Verslag, nr 16 (1923-1924).
Amendementen, nr 86, 100 (1922-1923);
nr 83 (1923-1924).
Tekst in eerste lezing aangenomen, nr 98
(1923-1924).
Amendement, nr 99.

celle-ci le jour et l'heure où la demande sera soumise au tribunal en chambre du conseil.

» Après avoir entendu le rapport du président ou du juge qui en aura fait les fonctions, et sur les conclusions du ministère public, le tribunal fixera le délai pendant lequel sera suspendue la permission de citer. Les parties seront entendues si elles le demandent.

» Le délai sera de six mois. Il prendra cours à partir du jour auquel s'est faite ou devait se faire la comparution contradictoire des parties devant le juge. Dans les circonstances graves et exceptionnelles, il pourra être réduit à deux mois. »

« ART. 241. — La cause sera, sauf dérogations apportées dans le présent chapitre, instruite et jugée dans la forme ordinaire, le ministère public entendu. »

« ART. 242. — Lorsque l'assignation n'a pas été délivrée à la partie défenderesse en personne et que cette partie fait défaut, le tribunal pourra, avant de prononcer le jugement sur le fond, ordonner l'insertion dans un ou plusieurs journaux d'un avis destiné à faire connaître à cette partie la demande dont elle est l'objet. »

« ART. 243. — Lorsque le tribunal aura ordonné la comparution personnelle des parties, la partie demanderesse qui aura fait défaut pourra être déclarée déchue de son action. »

» ART. 244. — Les parties qui comparaîtront en personne à l'enquête pourront être accompagnées de leurs conseils ou amis jusqu'au nombre de trois de chaque côté. »

onderaan op dit stuk den dag en het uur vast, waarop de eisch aan de rechtbank, in raadkamer vergaderd, zal voorgelegd worden.

» Na het verslag van den voorzitter of van den rechter, die als voorzitter is opgetreden, gehoord te hebben, en op de conclusiën van het openbaar ministerie, bepaalt de rechtbank den termijn, gedurende welken de toelating tot dagvaarding geschorst zal zijn. Op haar verzoek worden partijen gehoord.

» De termijn heeft een duur van zes maand. Hij gaat in op den dag waarop beide partijen contradictoir voor den rechter verschenen zijn of moesten verschijnen. In gewichtige en buitengewone omstandigheden mag hij tot twee maand verminderd worden. »

« ART. 241. — Behoudens de in dit hoofdstuk voorziene afwijkingen wordt de zaak in den gewonen vorm behandeld en berecht nadat het openbaar ministerie is gehoord. »

« ART. 242. — Wanneer de dagvaarding niet aan de verwerende partij in persoon werd overhandigd en deze partij niet verschijnt, kan de rechtbank, vooraleer te beschikken over den grond der zaak, bevelen dat in een of meer dagbladen een bericht geplaatst worde om deze partij van den tegen haar ingestelden eisch kennis te geven. »

« ART. 243. — Wanneer de rechtbank de verschijning in persoon van partijen heeft gelast, kan de eischende partij, die niet verschijnt, van hare vordering vervallen worden verklaard. »

« ART. 244. — Partijen, die persoonlijk op het verhoor verschijnen, mogen vergezeld zijn van hare raadgevers of vrienden ten getale van ten hoogste drie voor elke partij. »

« ART. 245. — Le juge commis pourra, au cours des enquêtes, soit d'office, soit à la demande de l'une des parties, confronter les témoins. Il pourra aussi, dans les mêmes conditions, décider, avant le parachèvement de l'enquête contraire, qu'il y a lieu à confrontations des témoins des deux enquêtes et fixera jour à cet effet. »

« ART. 246. — Les parents, à l'exception des descendants, et les domestiques des époux peuvent être entendus comme témoins. »

« ART. 247. — Tout jugement ou arrêt par défaut faute de comparaître sera signifié par l'huissier commis.

» Lorsque la signification du jugement ou de l'arrêt par défaut faute de comparaître n'aura pas été faite à personne, le président en ordonnera, sur simple requête, la publication par extrait dans un ou plusieurs journaux qu'il désigne, et dans les termes qu'il détermine. L'extrait sera suivi de l'indication de la durée des délais d'opposition. »

« ART. 248. — Le délai pour faire opposition aux jugements et arrêts par défaut faute de comparaître sera de deux mois à partir du dernier acte de publicité; il sera d'un mois à partir de la signification, si elle est faite à personne. »

« ART. 249. — Les articles 456, 293 et 455 du Code de procédure civile ne seront pas applicables aux décisions en matière de divorce. »

« ART. 245. — De aangestelde rechter kan in den loop van het verhoor, hetzij van ambtswege, hetzij op verzoek van een van partijen, de getuigen confronteren. In dezelfde omstandigheden kan hij ook, vooraleer het tegenverhoor geheel is afgeloopen, beslissen dat de getuigen uit beide verhooren dienen geconfronteerd en hij bepaalt daartoe een dag. »

« ART. 246. — Behoudens de afstammingen mogen de verwant(en) alsmede de dienstboden der echtelieden als getuigen gehoord worden. »

« ART. 247. — Ieder, wegens niet verschijnen, bij verstek gewezen vonnis of arrest wordt door een daartoe aangesteld deurwaarder betekend.

» Wanneer de betekening van het, wegens niet verschijnen, bij verstek gewezen vonnis of arrest niet gedaan werd aan den persoon, gelast de voorzitter, op eenvoudig verzoek, er de afkondiging van, bij uittreksel, in een of meer door hem aan te wijzen bladen en in de door hem vast te stellen termen. Na het uittreksel volgt de vermelding van den duur der termijnen van verzet. »

« ART. 248. — De termijn om in verzet te komen tegen, wegens niet verschijnen, bij verstek gewezen vonnissen en arresten, heeft een duur van twee maand met ingang van de laatste acte tot bekendmaking; hij zal één maand bedragen te rekenen van de betekening indien deze aan de personen gedaan is. »

« ART. 249. — De artikelen 456, 293 en 455 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn niet van toepassing op de beschikkingen in zake echtscheiding. »

« ART. 250. — Le demandeur pourra, en tout état de cause, transformer sa demande de divorce en demande de séparation de corps. »

« ART. 251. — Les demandes reconventionnelles en divorce pourront être introduites par un simple acte de conclusions. »

« ART. 253. — La reproduction des débats par la voie de la presse est interdite sous peine d'une amende de 100 à 2,000 francs et d'un emprisonnement de huit jours à six mois ou d'une de ces peines seulement.

» Le livre I^e du Code pénal est dans son entier applicable à cette infraction. »

ART. 3.

La disposition suivante est ajoutée au Code civil dont elle formera l'article 239bis :

« La partie demanderesse qui résidera à l'étranger lors du dépôt de la requête, pourra la remettre au président du tribunal par un mandataire spécial.

» Le président du tribunal, après avoir convoqué la partie défenderesse, pourra, par ordonnance motivée, accorder dispense de la comparution personnelle prescrite par l'article 236 des formalités prévues par les articles 237 à 239 inclus et ordonner ensuite la communication de la demande et des pièces au procureur de Roi et le référer du tout au tribunal. »

ART. 4.

Les articles 262 et 263 du Code civil

« ART. 250. — De eischer mag hangende de rechtspleging steeds zijn eisch tot echtscheiding veranderen in eisch tot scheiding van tafel en bed. »

« ART. 251. — De tegenvorderingen tot echtscheiding kunnen bij enkele acte van conclusiën ingesteld worden. »

« ART. 253. — Het opnemen van de debatten in de dagbladen is verboden op straffe van een geldboete van 100 tot 2,000 frank en een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maand of van slechts een dezer straffen.

Het Boek I van het Strafwetboek is in zijn geheel toepasselijk op deze overtreding. »

ART. 3.

De volgende bepaling wordt als artikel 239bis aan het Burgerlijk Wetboek toegevoegd :

« De eischende partij, die in het buitenland verblijft bij het indienen van het verzoek, kan dit aan den voorzitter van de rechtbank bij bijzonderen lasthebber laten overhandigen.

» Na de verwerende partij opgeroepen te hebben, kan de voorzitter van de rechtbank, bij een met redenen omkleed bevelschrift, vrijstelling verleenen van de bij artikel 236 voorgeschreven verschijning in persoon, alsmede van de bij de artikelen 237 tot en met 239 voorziene formaliteiten en daarna bevel geven dat de eisch en de stukken aan den procureur des Konings medegedeeld en alles aan de rechtbank overgemaakt worde. »

ART. 4.

De artikelen 262 en 263 van het Bur-

sont remplacés par les dispositions suivantes :

» ART. 262. — L'appel ne sera recevable qu'autant qu'il aura été formé dans les délais fixés par les articles 443 et suivants du Code de procédure civile.

» Pour les jugements par défaut, le délai d'appel prend cours en même temps que le délai d'opposition.

» La cause sera instruite et jugée par la Cour d'appel comme affaire urgente.

» Les demandes reconventionnelles pourront se produire sans être considérées comme demandes nouvelles. »

« ART. 263. — Le délai pour se pourvoir en cassation courra du jour de la signification à partie pour les arrêts contradictoires et du jour où l'opposition ne sera plus recevable pour les arrêts par défaut.

» Le pourvoi contre larrêt autorisant le divorce sera suspensif. »

ART. 5.

L'article 264 du Code civil est remplacé par la disposition suivante :

« ART. 264. — En vertu de tout jugement, rendu en dernier ressort ou passé en force de chose jugée, qui autorise le divorce, l'époux qui l'aura obtenu sera obligé, dans les deux mois, de signifier ce jugement à l'officier de l'état civil du lieu où le mariage a été célébré, pour que celui-ci le transcrive sur ses registres et en fasse mention en marge de l'acte de mariage. »

gerlijk Wetboek worden door de volgende bepalingen vervangen :

» ART. 262. — Het beroep is slechts ontvankelijk in zooverre het ingediend werd binnen den bij de artikelen 443 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gestelden termijn.

» Voor de vonnissen bij verstek, gaat de termijn van hoger beroep in tegelijkertijd als de termijn van verzet,

» De zaak wordt door het Hof van Beroep behandeld en berecht als een spoedeischende zaak.

» Tegenvoorderingen kunnen worden ingesteld zonder te worden beschouwd als nieuwe eischen. »

« ART. 263. — De termijn om zich in cassatie te voorzien gaat in, voor de contradictoire arresten, op den dag, waarop de betekening aan partij geschiedde en, voor de arresten bij verstek, op den dag waarop het verzet niet meer ontvankelijk is.

» De voorziening in cassatie tegen het arrest waarbij toelating tot echtscheiding wordt verleend heeft schorsende kracht. »

ART. 5.

Artikel 264 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

« ART. 264. — Krachtens elk vonnis, in hoogsten aanleg gewezen of in staat van gewijsde gegaan, waarbij de echtscheiding toegestaan wordt, is de echtenoot, die het bekomen heeft, gehouden binnen twee maand dit vonnis te beteekenken aan den ambtenaar van den burgerlijken stand der plaats waar het huwelijk werd voltrokken, om door dezen in de registers te worden overgeschreven en vermeld op den kant van de huwelijksacte. »

ART. 6.

L'article 266 du Code civil est remplacé par la disposition suivante :

« ART. 266. — L'époux demandeur qui aura laissé passer le délai de deux mois ci-dessus déterminé, sans faire la signification à l'officier de l'état civil compétent, sera déchu du bénéfice du jugement qu'il avait obtenu, et ne pourra reprendre son action en divorce, sinon pour cause nouvelle; auquel cas il pourra néanmoins faire valoir les anciennes causes. »

ART. 6.

Artikel 266 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

« ART. 266. — De eischende echtgenoot, die hogerbepaalden termijn van twee maand mocht laten verstrijken, zonder de beteekening aan den bevoegden ambtenaar van den burgerlijken stand te hebben gedaan, is vervallen van het voordeel van het bekomen vonnis en zal zijn eisch tot echtscheiding niet opnieuw mogen instellen, tenzij om eene nieuwe reden, in welk geval hij zich evenwel op de vroegere redenen zal mogen beroepen. »

ART. 7.

La disposition suivante est ajoutée au Code civil dont elle formera l'article 266bis :

« Le jugement ou l'arrêt définitif remontera, quant à ses effets entre époux en ce qui touche leurs biens, au jour de la demande. Mais en ce qui concerne les tiers, il ne produira effet que du jour de la transcription. »

ART. 7.

De volgende bepaling wordt aan het Burgerlijk Wetboek toegevoegd, waarvan zij artikel 266bis zal uitmaken :

« Het eindvonnis of het eindarrest zal, wat zijne gevolgen tusschen de echtgenooten ten aanzien van hunne goederen betreft, tot op den dag van den eisch terugwerken. Echter, wat derden betreft, zal het slechts van kracht zijn vanaf den dag zijner overschrijving.

ART. 8.

La disposition suivante est ajoutée à l'article 879 du Code de procédure civile :

« Les articles 239bis, 242 à 249 inclus, 251, 253 et 262 du Code civil lui seront applicables. »

ART. 8.

Aan artikel 879 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt de volgende bepaling toegevoegd :

« De artikelen 239bis, 242 tot en met 249, 251, 253 en 262 van het Burgerlijk Wetboek zijn er op toepasselijk. »

ART. 9.**Disposition transitoire.**

Les instances en cours lors de la mise en vigueur de la présente loi seront continuées conformément à ses prescriptions.

L'opposition aux décisions rendues avant sa mise en vigueur et les délais pour appeler de ces décisions sont régis par la loi ancienne.

Bruxelles, le 18 mars 1924.

Le Président du Sénat,

Cte T^r KINT DE ROODENBEKE.

Les Secrétaires,

ART. 9.**Overgangsbepaling.**

De bij het van kracht worden dezer wet in behandeling zijnde eischen worden overeenkomstig de door haar voorziene bepalingen voortgezet.

Het verzet tegen de beschikkingen, gevallen vóór het van kracht worden dezer wet, en de termijnen om van deze beschikkingen in hooger beroep te komen blijven aan de vroegere wet onderworpen.

Brussel, den 18^e Maart 1924.

De Voorzitter van den Senaat,

De Secretarissen,

DUBOST.

Jos. VAN ROOSBROECK.
